16 февраля 1917 г. اون بیرنجی ایل ٦ جمادی الاول

ملّا نصر الدّین

№ ٢ Цѣна 25 к. МОЛЛА НАСРЪ ЭДДИНЪ قیمتی ساتیجی الینده ٢٥ تپک

Парадъ

مطبوعات محاربه‌سی

زورنالمزك قیمتی

بر ایلوق مقتده (یعنی اللی ایکی نسخه‌سی) ـ ـ ـ اون منات
یاریم ایلوق مقتده (یعنی یکرمی آلتی نسخه‌سی) ـ ـ بش منات
اوچ آیلق مقتده (یعنی اون اوچ نسخه‌سی) ـ سایکی منات یاریم
تك نسخه‌سی ساتیجی الده . . . . ۲۵ قپك.

بوجا ایچون اداره‌نك آدرسی Тифлисъ. редакція журнала „Молла-Насръ-Эддинъ"

غیرت

محترم اوخوجی‌لاریمزه معلوم در که ایکی ایل یاریم در یورویا پادشاه لاری ایکی دسته اولوب بیری بیری ایله داوا میدانینه چخوبلار، وهمین محاربه باشلانانداڭ سورا قالان حکومت لرڭ بیر نچه‌سی اوز مصلحتنی ملاحظه ایلیوب همین داوایه‌اشتراك ایلیوبلر، که عبارت اولسون بالقار دان، ایتالیا دان، وغیرلریندن، (هامیسنی سایماقیله ایسته‌میرم مقاله‌نی اوزادام، چونکه بو صحبت لر هامی‌یه معلوم‌در) اما حکومت‌لرڭ برنچه سی‌ده گنه اوز مصلحتنه باخوب اوزلرینی بی‌طرف ساخلادیلار و همین بی‌طرف قالان حکومتلرده نی‌ترالنی آد قویدیلار. بوسوزڭ معناسینی آشاغه‌ده مقاله‌نك آخرینده بیان ایده‌ریك، وایندی هله صحبتمزده اولاق: بلی، اوز مصلحتلرینی یوخلیوب بی طرف قالان حکومتلر بونلاردر: شوِیتسیا. نورویژیا. ایران. (یعنی ایله بیلرم بس‌در، چونکه ایندی بو مطلبی‌ده بیلمین هیچ‌یوخدر). آنجاق قانمیرام سبب نه‌در که‌بو بی‌طرف دوران حکومتلره «نی‌ترالنی» آدقویدیلار. آخر معلوم‌در که فارسی‌جه‌نی ـ دودوکه دیه‌ر. تراه یعنی «سکا دلنی» عربجه یعنی «چال». دیمك هانسی مردم آزارایسه بو بی طرف حکومتلره بو آدی قویماقده الیته‌فکری بونلاره‌دولاشماقدر. چونکه نه‌دخلی وار، منم کیفم ایستیور داوایه قارشیرام ایسته‌یرم ـ قاریشمیرام، دخی منم آدمی «دودوك چالان» قویماقده یعنی ییر دی گوروم سوزڭ نه‌در؟

بلی، کیچك محاربه صحبتینه:

ایندی من، ملانصرالدین، محترم اوخوجی‌لارداڭ عذر ایستیورم. خیالیم بوایدی بو گون یورویا داواسنداڭ بیر آز دانیشام وایشیتدیکم تازه خبرلردن یازوب اوخوجیلاری بعضی مطلب لردن آگاه ایدم. اما بوساعت بنده‌یه خبر گلدی که‌تفلیس گیمنازیاسنده آنادیلی باره‌سنده‌یقینجاق در، وهمین خبری ایشیتجك من بیله مصلحت بیلدیم که محاربه مسئله‌سینی (یعنی جهنمه گوراگیتسون) بلی محاربه مسئله‌سینی قویوم هله قالسون، کیچیم آنا دیلی صحبتینه.

مسئله‌نڭ مختصری بودر که بوزهرمار داوا باشلانانداڭ بیر پاره ضعیف ملتلر پالیاقلارڭ آزاد اولماغینی عنوان ایلیوب ایستیورلر باش قالخیزسونلار که یعنی‌بیزده واریق. معلوم در که کیچن آی تفلیس‌ده شهردوماسی وکیل‌لری بیرسس‌ایله قرار قویدیلار که حکومتڭ اورتا مکتب‌لرینده آنادیلینڭ غیری درسلر درجه‌سنده اوخونماغینی طلب ایتسونلر. همان مجلس‌ده بوقرارداده ایرمنی‌لرده وگورجی‌لرده قول قویورلار. اوکه قالدی مسلمانلاره ـ مسلمانلارداڭ دوماجلسنده تك بیرنفر شخص وارایمش که‌اودا دوروب بیله فرمایش ایدوب: آقالار، آنادیلی باره‌سنده بیز مسلمانلارڭ قاندقمز بیله‌در: آنادیلی‌نڭ ترقی‌سی، یعنی اگر بیز دوراق اوزگه علم‌لری‌ده واوزگه دیللری‌ده اوخویاق واوز آنادیلیمزی‌اوخویاق، ـ بو بیر چتین ایش‌در. اگر بیز آنا دیلمزه‌ده غیر ملتلر کیمی اهمیت ویره‌ك و اوز آرامیزده آنادیلمزده دانیشاق، اونده دیملی که گرڭ هر بیر جمعیت‌لریمز پوزولا، سبب بودر که خواه تفلیس‌ده خواه باکوده نه‌قدر که میللی جمعیت‌لریمز وار، اونلارڭ هیئت‌لرینڭ عضولری روسجه دانیشیرلار وچوخیسی‌هیچ اوز آنادیلینی بیلمز.

و ایشڭ ایکمجی چتین‌لکی‌ده بودر که ایندی حکومت بیزه توتاخ که ایله اذن ویردی که آنادیلمز مکتب‌لرده اوخونسون. اما دی‌گل که معلم هانی؟ هارادان‌سن او قدر لیاقتلی معلم‌لر تاپابیله‌رسن که لازمی قدرینجه کفایت ویرسون، اوکه باکو معلم‌لری در، اونلارڭ باره‌سنده مشهور شاعر «ادیب» تخلص

همشری بالنبورتی

روسیه‌نڭ شمالی برلرینڭ یایز آیلارینی هر کس بر دفعه گورمش اولسه، بیله‌گمان ایدیرم ایکمجی دفعه یایز فصلنده مجبور اولماسه اوبرلره‌گیتمز. باشنه گلن یاشماقچی اولار، روسیه یایزندان نه‌چکشم من بیلورم اودر که اگر سنظر، اوقیابر آیلارینداداً منم یاتقمی باشمداڭ آلوب شمال روسیه‌یه آتالار، دالنجه گیتمرم، بلکه قاراداووی قابقه‌قاتوب آپارالار. بعض‌وقت یاغش باشلیاندا برهفته متصل آرامسز یاغور، تا بیر گوز آچوب ایش گورمکه مجال ویرمیور. هوانڭ کافی آدمه‌ده بر کالت گتوروب، ایش گورمکه اصلا قویمیر. برده گورورسن گوزل گون چخوب. گوگڭ یوزینده بر دامجی بولوط یوخ، تیز سوینمش دوروب هوایه چخورسن بر ساعتدن سوگرا بیلمیورسن یاغش‌هارادان آدمڭ باشنه توکولور، بالتون سیز قالوشسز اسلانمش قاییدورسن ایوه. اگر ذات‌الجنب‌ده دوتماسن یقین بر زکام دوتاجاقسن بالاینکه یاغش یاغان وقت چوخ واجب ایشڭ اولور لابد قالوب، دوروب بالتودن قالوشدان گیوب، چخورسن کوچه‌یه، برده گورورسن یاریم ساعتدن سوگرا یاغش کسدی. بولوط داغلدی. بر ایستی گون چخدی بالتونڭ قالوشڭ هر بری بیش پوط اولور، گرڭ‌بر حمال تاپوب ویره سن یانگجه گوتورسون.

بیله بر گونلرڭ برینده یایاقمی گوزمك اوستینه باسمش بالتونڭ یوینی قوزامش سرعتلی گیدوردوم، برده‌گوردوم سس‌گلور: «اوغلان سقانه نه سلام ویرمورسن» تیز قاییدوب گیری باقدوم، گوردیم‌که دجال آدلو رفیقلریمدندر، بر رزین یاپونجی بورونوب، یاپونجی‌سی‌نڭ توربا‌سینی ده باشنه گیوب، سوبوقداڭ یاگاقلاری قزاروب. بورنیدن صو آخور.

ـ یاه سلام علیکم!
ـ آی علیك‌السلام!
ـ آکشی سن نه‌عجب بورالاره گلوب چخوبسن؟ خیردرمی.
ـ لعنت شره! خیر اولمامش نه‌وار. اوزیڭ بیلورسن که ایشسز آدم بو وعده گلوب بورایه چخماز.
ـ بس سن بوراده نه‌ایش گورورسن؟
ـ ایش زاد گورمیورم؛ قضا دولانی دیروب سالوب بورایه، بر نیچه گوندن سوگرا قاچاجاقام گوزلجه دجال آباده.
ـ نیچه قضا دولاشدوروب؟
ـ ایش اوزوندر، گل منزله صحبت ایدك.
ـ هاراده اولورسن؟
ـ «فریاژیا نومیرا» ده.